Open Doors

Väkivaltainen militarismi ja sen vaikutukset kristittyihin

KIRJALLISUUSKATSAUS NIGERIAN, BURKINA FASON JA KAMERUNIN TILANTEESTA

Sisällys

JOHDANTO 2

BURKINA FASO 3

Hallituksen toiminta 4
Tilanteen vaikutus kristittyihin 4
Esimerkkejä Open Doorsin raportoimista tapauksista 4
Suosituksia 5
Kansainväliselle yhteisölle 5
Burkina Fason hallitukselle 5

NIGERIA 5

Hallituksen toiminta 6
Tilanteen vaikutus kristittyihin 6
Esimerkkejä Open Doorsin raportoimista tapauksista 7
Suosituksia 7
Kansainväliselle yhteisölle 7
Nigerian hallitukselle 7

KAMERUN 8

Tilanteen vaikutus kristittyihin 8
Esimerkkejä Open Doorsin raportoimista tapauksista 9
Suosituksia 9
Kansainväliselle yhteisölle 9
Kamerunin hallitukselle 9

Open Doorsin traumaterapiakeskus Nigeriassa

Johdanto

Väkivaltaiset konfliktit eivät ole Sahelissa uusi ilmiö. Viimeisen vuosikymmenen aikana siviileihin kohdistuneen väkivallan laajuus ja väkivaltaisuuksien mukanaan tuomat ongelmat ovat kuitenkin olleet poikkeuksellisen hälyttäviä. YK:n turvallisuusneuvoston kuulemisessa tammikuussa 2023 YK:n Länsi-Afrikan ja Sahelin toimisto luonnehti alueen turvallisuushaasteita ”ennenkuulumattomiksi”.[1]

Sahel on etnisesti, uskonnollisesti ja kielellisesti monimuotoinen alue. Siihen kuuluu kymmenen maata, jotka kamppailevat lukuisten sosiaalisten, poliittisten, taloudellisten ja turvallisuuteen liittyvien haasteiden kanssa. Korruption nakertamat hauraat instituutiot ja samanaikainen terroristiryhmien määrän voimakas lisääntyminen erityisesti Länsi- ja Keski-Afrikassa ovat viime vuosina johtaneet humanitaariseen kriisiin. Miljoonat ihmiset ovat kuolleet tai joutuneet jättämään kotinsa valtiosta riippumattomien aseellisten ryhmien harjoittaman väkivallan ja valtioiden toteuttamien vastaoperaatioiden vuoksi.[2]

Vaikka joidenkin ryhmien (esimerkiksi paikallaan pysyvien ja paimentolaisten, nuorison ja valtion sekä eri uskonnollisten ryhmien) keskinäiset välit ovat olleet kireät jo pidempään, uskonto ei käytännössä vaikuttanut kansallisen tason poliittiseen epävakauteen ennen 2000-lukua. Kitkaa alkoi kuitenkin ennen pitkää esiintyä poliittisen eliitin edistämän maallisen valtiomallin ja islamilaisten tutkijoiden ja uskonoppineiden levittämiin ideoihin sulautuneiden islamilaisten mallien välillä.[3] Al-Qaidaan (AQIM) ja Suur-Sahelin islamilaiseen valtioon (ISGS) kytkeytyneiden islamistiryhmien nousu toi näihin hankauksiin uusia ulottuvuuksia.

Lisääntyvää väkivaltaa ja konflikteja on pyritty torjumaan lisäämällä kansainvälistä sotilaallista läsnäoloa Sahelin alueella. Yhdistyneet kansakunnat samoin kuin Eurooppa, Ranska, Yhdysvallat ja alueella sijaitsevat maat (Kamerun, Burkina Faso, Tšad, Mali, Mauritania, Niger ja Nigeria) ovat kaikki joko käynnistäneet tai jo toteuttaneet useita terrorisminvastaisia sotilasoperaatioita Sahelissa.[4]

Väkivalta on koskettanut kaikkia alueen asukkaita, mutta erityisen haavoittuvassa asemassa ovat olleet kristittyjen yhteisöt. Ottaen huomioon Sahelissa jatkuvasti lisääntyvän militantin väkivallan ja sen seurannaisvaikutukset kristittyjen yhteisöihin – kuten World Watch List 2023 -raportissa on kerrottu – Open Doors on käynnistämässä monivuotista globaalia kampanjaa Saharan eteläpuolisen Afrikan militantin väkivallan vuoksi. Kampanjan tavoitteena on yhteistyössä Saharan eteläpuolisen Afrikan kristittyjen kanssa varmistaa, että heidän ja heidän naapureidensa ja kotiyhteisöjensä perusoikeuksia sekä synnynnäistä arvoa kunnioitetaan.

Tämän raportin analyysi kolmen esimerkkimaan turvallisuustilanteesta perustuu valikoituihin, militantin väkivallan vaikutuksia Sahelin alueella käsitteleviin sekundäärilähteisiin. Raportti esittää yhteenvedon militantin väkivallan muodoista ja vaikutuksista kristittyjen yhteisöihin Burkina Fasossa, Kamerunissa ja Nigeriassa.

---

1 The United Nations Office for West Africa and the Sahel - Report: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2022_1019.pdf

2 UNHCR:n mukaan pakolaisia ja maan sisäisiä pakolaisia yhteensä 2,9 miljoonaa. https://reporting.unhcr.org/sahel-situation#:~:text=Forced%20displacement%20in%20the%20central,in%20North%20Africa%20and%20Europe

3 Benkirane, R. (ed.) (2016) ‘Radicalisation, violence et (in)sécurité. Ce que disent 800 sahéliens.’ Centre pour le dialogue humanitaire (HD) et Programme des Nationas unies pour le Développement (PNUD)

4 https://www.tellerreport.com/news/2020-03-27---france-and-12-other-countries-form-the-nakuba-task-force-to-fight-terrorists-in-the-sahel-.S1u0llnll.html; https://reliefweb.int/report/mali/what-are-international-military-options-sahel; https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/291-what-role-multinational-joint-task-force-fighting-boko-haram

Burkina Faso

Burkina Fasoa arvostettiin aiemmin poliittisesti ja yhteiskunnallisesti vakaana valtiona sekä alueellisen turvallisuuden sovittelijana ja rakentavana toimijana. Sittemmin tilanne maassa on käynyt vaaralliseksi. Blaise Compaorén 27-vuotisen presidenttikauden päättyminen vuonna 2014 paljasti syvään uurtuneet jakolinjat ja johti useita vallankaappauksia sisältäneeseen turvallisuuskriisiin sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden nousuun.[5]

Turvallisuustilanne on erityisen vaikea maan pohjois- ja koillisosassa, jossa militanttiryhmät, etniset miliisit ja turvallisuusjoukot taistelevat vallasta.[6] Pohjoisille seuduille on naapurimaa Malista tunkeutunut ryhmiä, jotka hyökkäyksissään ja operaatioissaan liikkuvat häilyvän rajan molemmin puolin. Arvion mukaan enää 50 % Burkina Fason maa-alasta on hallituksen hallinnassa.[7]

Kapinan alkamisesta, vuodesta 2015, lähtien useat militantit islamistiryhmät ovat toimineet maassa aktiivisesti. Näihin lukeutuvat Jamaat Nusrat al-Islam wal Muslimeen (JNIM), Länsi-Afrikan islamilainen valtio (ISWA), Suur-Saharan islamilainen valtio (ISGS), Islamin ja muslimien tukiryhmä (GSIM), Ansar ul-Islam ja Boko Haram. Ansar ul-Islam on tehnyt hyökkäyksiä kouluihin ja pakottanut opettajat vaihtamaan opetuskielen ranskasta arabiaksi. Koulut, jotka eivät tarjoa islamin kursseja, on poltettu maan tasalle.[8]

Etniset konfliktit ovat Burkina Fasossa harvinaisia. Maan hallitusta onkin syytetty jännitteiden lietsonnasta, kun se alkoi luonnehtia tilannetta etnisiksi taisteluiksi aiemman väkivaltaisen ja uskonnollisen ekstremismin sijaan.[9] Hallinnon sotilaallinen vastaus paisuviin väkivaltaisuuksiin on väitetysti sisältänyt esimerkiksi mielivaltaisia hyökkäyksiä tiettyihin etnisiin ryhmiin kuuluvia ihmisiä vastaan, hirmutekoja, kuten naisten raiskauksia heidän perheittensä edessä, sekä joukkoteloituksia.[10]

Tällaiset teot ovat saaneet ihmiset kaunaisiksi hallitusta kohtaan.[11]

Väkivallan vuoksi maan hieman alle 21 miljoonan asukkaan väestöstä lähes kaksi miljoonaa on joutunut jättämään kotinsa.[12] YK:n ihmisoikeuskomissaari Michelle Bachelet varoitti maassa tekemänsä vierailun päätteeksi 1. joulukuuta 2021, että yli 3,5 miljoonaa ihmistä tarvitsee Burkina Fasossa humanitaarista apua. Lukema on 60 % suurempi kuin tammikuussa 2020.[13]

Hallituksen toiminta

Kriisin puhjettua vuonna 2015 Burkina Fason hallitus on menettänyt maan pohjoisten ja koillisten alueiden hallinnan militanttiryhmille, jotka tunkeutuivat sinne naapurimaa Malista ja jotka edelleen hyökkäyksissään ja operaatioissaan liikkuvat rajan molemmin puolin. Hallituksen vastaus paisuviin väkivaltaisuuksiin on ilmennyt lähinnä turvallisuus- ja sotilasoperaatioina militantteja vastaan mutta myös mielivaltaisina hyökkäyksinä eräiden etnisten ryhmien siviilijäseniä vastaan. Tällainen toiminta on entisestään kaventanut tiettyjen etnisten ryhmien oikeuksia ja kasvattanut kaunaa hallitusta kohtaan maan pohjoisosassa asuvien ihmisten mielissä.[14]

Vaikutus kristittyihin

Poliittinen epävakaus, islamistimilitanttien kasvava aktiivisuus ja turvallisuustilanteen heikentyminen naapurimaissa ovat tehneet Burkina Fasosta yhä vaarallisemman asuinpaikan kristityille. Historiallisesti maa on tullut Sahelin alueella tunnetuksi uskonnollisen rinnakkaiselon mallistaan: muslimit, kristityt ja animistit ovat vuosikausia eläneet rauhanomaisesti rinnakkain.[15] Maan sosiaalisen yhtenäisyyden ja uskonnollisen suvaitsevaisuuden esimerkillistä mallia uhkaavat kuitenkin jihadistimilitanttien hyökkäykset ja radikaalin ideologian leviäminen.

5 https://www.reuters.com/article/uk-burkina-politics-idUKKCN0JC01B20141128
6 Burkina Faso: Full Country Dossier, January 2023. Saatavilla www-muodossa: https://opendoors.org.nz/wp-content/uploads/2023/02/Full-Country-Dossier-Burkina-Faso-2023.pdf
7 https://www.bbc.co.uk/news/topics/ce1qrvlelrrt/burkina-faso?ns_mchannel=social&ns_source=twitter&ns_campaign=bbc_live&ns_linkname=64394347bb343d77c498f9cf%26Burkina%20Faso%20%27mobilisation%27%20ramps%20up%20terror%20response%262023-04-14T12%3A39%3A10.768Z&ns_fee=0&pinned_post_locator=urn:asset:cb5357ac-795f-44ec-a7ee-11ed46a9ac31&pinned_post_asset_id=64394347bb343d77c498f9cf&pinned_post_type=share
8 https://www.hrw.org/report/2020/05/26/their-war-against-education/armed-group-attacks-teachers-students-and-schools
9 https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Sahel_ViolentExtremismVulnerabilityResilience_EN_2018.pdf
10 *Ibid.*
11 https://qz.com/africa/1756917/burkina-faso-has-replaced-mali-at-heart-of-sahel-security-crisis/
12 https://reliefweb.int/report/burkina-faso/usaid-bureau-humanitarian-assistance-burkina-faso-assistance-overview-april-2023
13 https://www.counterextremism.com/countries/burkina-faso-extremism-and-terrorism
14 https://qz.com/africa/1756917/burkina-faso-has-replaced-mali-at-heart-of-sahel-security-crisis
15 "Burkina Faso: Preserving the religious balance", International Crisis Group, 6 September 2016. Available at : https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/burkina-faso/burkina-faso-preserving-religious-balance

On raportoitu hyökkäyksistä kirkkoihin[16], tappamisista[17] ja kidnappauksista[18]. Monet kristityt ovat paenneet kodeistaan – niin monet, että kokonaiset alueet ovat vaarassa jäädä vaille kirkon läsnäoloa.[19] Pelkästään vuonna 2019 joukkoteloituksissa surmattiin yli 250 siviiliä. Rikolliset oikeuttavat surmateot selittämällä, että uhrit olivat kristittyjä tai liittoutuneet joko hallituksen tai länsimaiden kanssa.[20] 16. helmikuuta 2020 militantit hyökkäsivät protestanttiseen kirkkoon Pansin kylässä Yaghan provinssissa, tappoivat 24 ja haavoittivat ainakin 18:aa ihmistä. Militantit sytyttivät kirkon tuleen.[21]

Burkina Fason sijoitus Open Doorsin tämän vuoden World Watch List -raportissa on 23. Nousua vuoden 2022 sijoituksesta tuli yhdeksän sijaa. Kristittyihin kohdistuneet hyökkäykset ja surmateot ovat luoneet pelon ilmapiirin, jossa monet kristityt ovat liian peloissaan osallistuakseen jumalanpalveluksiin tai salliakseen lastensa käydä koulussa.[22] Jihadistiryhmät ovat myös vallanneet kontrolloimiensa alueiden hallintopaikkoja ja vastaavat nykyisin sosiaalipalvelujen tarjoamisesta.[23]

Esimerkkejä Open Doorsin raportoimista tapauksista

- **2. helmikuuta 2023** kymmenen ihmistä kuoli, kun heitä kuljettaneeseen ajoneuvoon osui omatekoinen räjähde. Tapaus sattui Burkina Fason kaakkoisosassa, ja uhrit olivat matkalla hautausmaille hautaamaan neljää ihmistä, jotka olivat saaneet surmansa tunnistamattomien asemiesten edellispäiväisessä hyökkäyksessä.
- **27. tammikuuta 2023** yli 50 jihadistia hyökkäsi Banangantin kylään lähellä Togon rajaa. He ryöstivät koteja, varastivat karjaa ja kidnappasivat kolme ihmistä. Kyläläiset pakenivat hyökkäystä turvallisemmille seuduille.
- **30. toukokuuta 2022** asemiehet tappoivat ainakin 50 ihmistä Madjoarissa, kaakkoisessa Burkina Fasossa. Uhrit, joista valtaosa oli miehiä, olivat pakenemassa jihadistien saarrosta. Hyökkäys vaati eniten kuolonuhreja sitten kesäkuun 2021, jolloin ainakin 132 siviiliä sai surmansa militanttien hyökkäyksessä Solhanissa maan koillisosassa.[24]

Suosituksia

KANSAINVÄLISELLE YHTEISÖLLE:

1. On annettava lisäapua Sahelin G5-yhteisjoukoille ja laajemmin Burkina Fason turvallisuusjoukoille, jotka tarjoavat valmiuskoulutusta ja asiantuntijaneuvontaa mallinaan Euroopan unionin Nigerissä ja Malissa toteuttamat EUCAP-kriisinhallintaoperaatiot sekä Yhdysvaltojen koordinoimat Saharan terrorisminvastaiset yhteistyöohjelmat.

2. On investoitava ohjelmiin ja aloitteisiin, jotka vaalivat, säilyttävät ja vahvistavat uskonnollisten ryhmien keskinäistä sosiaalista yhtenäisyyttä ja yhteenkuuluvuutta Burkina Fasossa ja jotka parantavat kestävyyttä radikalisoitumista ja väkivaltaista ekstremismiä vastaan.

BURKINA FASON HALLITUKSELLE:

- Turvallisuusjoukkoja on valvottava tarkasti sen varmistamiseksi, että ne vastaavat turvallisuuskriisiin oikeasuhtaisesti ja että kaikki toteutettavat operaatiot noudattavat kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja. Turvallisuusjoukkojen tulee ehkäistä kaikki mielivaltaiset hyökkäykset siviilejä vastaan ja kaikenlainen toiminta, joka edistää tiettyjen ihmisryhmien leimautumista.

16 https://www.aljazeera.com/news/2020/2/17/dozens-killed-in-church-attack-in-burkina-faso
17 https://fides.org/en/news/73243AFRICA_BURKINA_FASO_Catholic_priest_murdered_in_north_west_of_the_country
18 https://www.dw.com/en/why-kidnappers-in-west-africa-now-target-women/a-64461678; https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/01/turk-alarmed-abduction-least-50-women-burkina-faso.
19 https://www.thetablet.co.uk/news/11844/burkina-faso-bishop-warns-of-elimination-of-christians-in-the-country
20 https://www.hrw.org/news/2020/01/06/burkina-faso-armed-islamist-atrocities-surge
21 https://www.theguardian.com/world/2020/feb/17/burkina-faso-church-attack-dead-wounded
22 Burkina Faso: Full Country Dossier, ibid. Saatavilla www-muodossa: https://opendoors.org.nz/wp-content/uploads/2023/02/Full-Country-Dossier-Burkina-Faso-2023.pdf
23 Ibid.
24 https://www.reuters.com/world/africa/armed-attackers-kill-100-civilians-burkina-faso-village-raid-2021-06-05/

Tuhotussa Guyakan kylässä koillisessa Nigeriassa asuva Isuwah Yakabu sai apua Open Doorsilta.

Nigeria

Nigeriassa on useita turvallisuusuhkia koko maan alueella, ja turvattomuus lisääntyy maan pohjois- ja eteläosissa. Valtion ja osavaltioiden viranomaiset eivät näytä joko pystyvän tai olevan halukkaita suojelemaan laajoja osia yhteiskunnasta. Maassa on yli 250 etnistä ryhmää. Etnisyys ja uskonto, jotka usein politisoituvat, ovat jo kauan olleet haasteina yhtenäisen kansakunnan rakentamiselle. Perustuslain mukaan Nigeria on sekulaari valtio, jossa ei ole virallista uskontoa. Tästä huolimatta islamilainen šaria-laki otettiin käyttöön pohjoisessa vuonna 1999, ja nyt se on voimassa 12 osavaltiossa.[25]

Boko Haram kontrolloi aikaisemmin merkittävää osaa Pohjois-Nigeriasta.[26] Vaikka se on menettänyt johtajansa Abubakar Shekaun ja heikentynyt sotilaallisesti viime vuosina, järjestö on edelleen aktiivinen. Boko Haram tunnetaan kristittyihin kohdistuvista hyökkäyksistä, joissa miehiä siepataan ja tapetaan ja naisia ja tyttöjä siepataan, raiskataan ja pakkonaitetaan. Pohjoisessa Boko Haramin kohteeksi ovat joutuneet myös sekulaarien oppilaitosten opiskelijat ja opettajat, jotka eivät ole muslimeja, koska ryhmän taistelijat pitävät osallistumista nykyaikaiseen koulutukseen tottelemattomuuden merkkinä ja oppilaitoksia korruption kasvualustoina.[27] Samanlaiseen väkivaltaan syyllistyy Boko Haramista erkaantunut ISWAP-jihadistiryhmä, joka pyrkii islamilaiseen valtioon.[28] Kumpikin ryhmä on pitänyt ihmisiä panttivankeina vuosien ajan. Huhtikuussa 2014 Boko Haram sieppasi 276 koulutyttöä Chibokissa Koillis-Nigeriassa. Heistä yli sata on vielä panttivankeina. Heidän perheensä saavat tuskin koskaan kuulla hallituksen pyrkimyksistä vapauttaa tytöt.[29]

Nigerian keskiosassa toimii aseistetettu ryhmä, jolla on etnisiä sidoksia fulaniheimon paimentolaisiin. Fulaniheimon etniset militantit -ryhmä (FEM)[30] hyökkää kristillisenemmistöisiin kyliin, sieppaa, raiskaa ja tappaa ihmisiä, tuhoaa rakennuksia ja viljelijöiden satoja tai ottaa haltuunsa viljelysmaita.[31]

Väkivaltaan on monimuotoisia ja usein kiistanalaisia perimmäisiä syitä, mutta se on voimistanut etnisiä ja uskonnollisia erimielisyyksiä.[32] Epävarmuutta lisäävät aseistautuneiden rikollisten tekemät hyökkäykset.

Rikollisjoukot syyllistyvät karjavarkauksiin, koululaisten sieppauksiin, lunnasvaatimuksiin ja kylien ryöstelyyn.[33] Taistelut ja yhteenotot ovat pakottaneet yli kolme miljoonaa nigerialaista pakenemaan kodeistaan.[34]

Hallituksen toiminta

Hallituksen reaktio islamistiryhmien harjoittamaan terroriin on aiheuttanut väkivallan lisääntymistä. Sitä lietsoo myös pien- ja kevytaseiden laajamittainen leviäminen maassa. Fulanitaistelijat, jotka hyökkäävät viljelijäyhteisöihin, pystyvät saamaan käsiinsä sotilasaseita, kuten konekivääreiä ja AK-tyyppisiä kivääreiä.[35] Tutkimukset osoittavat, että useimmat käytössä olevat aseet ovat Nigeriassa siviilien hallussa ja että valtaosa niistä on laittomia. Kristillisenemmistöiset yhteisöt valittavat, ettei hallitus ole onnistunut takavarikoimaan fulanitaistelijoiden aseita. Turvallisuusjoukot ilmaantuvat paikalle usein tunteja fulanien hyökkäyksen jälkeen ja jättävät kristilliset yhteisöt suojattomiksi ja väkivaltaisten hyökkääjien armoille, mikä lisää tunnetta siitä, että ryhmät saavat toimia rankaisematta.

Aseiden leviäminen, rankaisemattomuus ja hallituksen passiivisuus ovat yhdessä saaneet Boko Haramin lisäämään toimintaansa. Se on myös aiheuttanut väkivallan kasvun maan luoteisosassa, jossa aseistautuneiden rikollisjoukkojen hyökkäykset kyliin ja kouluihin ovat yleistymässä.[36]

Vaikka hallituksen reaktio vaikuttaa toisinaan passiiviselta, toisissa tilanteissa sitä voidaan kuvata kovaotteiseksi. Joitakin sotilasoperaatioita islamistitaistelijoiden hävittämiseksi on kritisoitu kansainvälisten normien vastaisina esimerkiksi siksi, ettei hyökätessä ole ryhdytty tarvittaviin varotoimiin. Armeijan on myös väitetty rangaisseen ihmisiä mielivaltaisesti nimettömien syytösten perusteella tai kun heitä on epäilty myötämielisyydestä aseellisia ryhmittymiä kohtaan.[37]

Vaikutus kristittyihin

Nigeria on ollut Open Doorsin World Watch List -raportin kymmenen kärkimaan joukossa viimeiset kolme vuotta, ja se on maa, jossa kristityt kokevat eniten väkivaltaa maailmanlaajuisesti.

25 https://www.qeh.ox.ac.uk/content/sharia-implementation-northern-nigeria-after-15-years
26 10 Conflicts to Worry About in 2022: Nigeria (https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/nigeria/#:~:text=While%20a%20long%2Drunning%20Islamist,political%20violence%20events%20in%20Nigeria)
27 Momodu, J.A. (2021) 'Islamising education in northeast of Nigeria: Understanding the key motivations of Boko Haram Jihadists attacks on educational institutions', African Journal of Terrorism and Insurgency Research, 2(2), s.19
28 Nigeria: Full Country Dossier, January 2022. Saatavilla www-muodossa: https://www.opendoors.org/persecution/reports/Full-Country-Dossier-Niger-2023.pdf
29 https://www.worldwatchmonitor.org/2018/10/leah-sharibus-mother-pleads-to-nigerian-president-as-kidnappers-threaten-to-kill-leah/
30 Explaining transhumance-related violence: Fulani Ethnic Militia in rural Nigeria, Journal of Rural Studies, Vol. 8, January 275- Saatavilla www-muodossa: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0743016721003648
31 *Ibid*, s. 38
32 Stopping Nigeria's Spiralling Farmer-Herder Violence, International Crisis Group, July 2018. Saatavilla www-muodossa: https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/nigeria/262-stopping-nigerias-spiralling-farmer-herder-violence
33 https://www.aljazeera.com/news/2022/1/6/nigeria-labels-bandit-gangs-terrorists-in-bid-to-stem-violence
34 https://www.unhcr.org/us/countries/nigeria#:~:text=As%20of%20June%202022%2C%20there,other%20parts%20of%20the%20country
35 Amnesty International, Ibid., s. 50-61; 35-37
36 https://issafrica.org/iss-today/boko-haram-teams-up-with-bandits-in-nigeria
37 Benkirane, R. (toim.) (2016 , 'Radicalisation, violence et (in)sécurité. Ce que disent 800 sahéliens.' Centre pour le dialogue humanitaire (HD) et Programme des Nationas unies pour le Développement (PNUD)

Lähes 5 000 nigerialaista kristittyä kuoli vuoden 2021 lokakuun alun ja vuoden 2022 syyskuun lopun välisenä aikana väkivaltaisuuksissa, jotka liittyivät Boko Haramiin, fulanitaistelijoihin tai rikollisjoukkoihin.[38]

Kuoleman lisäksi kristityt joutuvat kärsimään fyysisistä vammoista, raiskauksista ja muista seksuaalisen häirinnän muodoista sekä omaisuuden menettämisestä ja viljelymaiden tuhoamisesta. Sen lisäksi lunnaiden toivossa tehdyt sieppaukset ovat lisääntyneet huomattavasti viime vuosina.[39] Väkivallan seurauksena kristityt menettävät maansa ja elinkeinonsa, ja monet elävät maan sisäisinä tai sen ulkopuolella olevina pakolaisina.

Esimerkkejä Open Doorsin raportoimista tapauksista

- **15. huhtikuuta 2023** fulanitaistelijoiksi väitetty joukko hyökkäsi kristittyyn Runjin kylään Kadunan osavaltiossa Pohjois-Nigeriassa. Kylävaltuuston puheenjohtaja Francis Sani kertoi, että 33 ihmistä tapettiin, seitsemän loukkaantui, ja yli 40 taloa poltettiin. Jotkut uhreista paloivat elävältä, kun hyökkääjät sytyttivät talot palamaan.
- **7. huhtikuuta 2023** ainakin 32 kotiseudultaan paennutta kristittyä tapettiin, kun fulanitaistelijat hyökkäsivät suureen epäviralliseen pakolaisleiriin Benuen osavaltiossa maan itäosassa. Leirissä, joka sijaitsee paikallisen alakoulun vieressä olevalla maalla, on lähes 30 000 ihmistä. Pääosa on kristittyjä, jotka ovat paenneet kylistään fulanien hyökkäysten vuoksi. Leirillä on enimmäkseen naisia ja lapsia. Miehet ovat joko saaneet surmansa tai yrittäneet palata tiloilleen saadakseen jonkinlaista tuloa paossa oleville perheilleen. Monet leirissä olevat miehet ovat vanhuksia tai loukkaantuneita. Leiriin tehdyssä hyökkäyksessä kuoli raporttien mukaan pääosin naisia ja lapsia.
- **23. maaliskuuta 2023** aseistauneet fulanitaistelijat hyökkäsivät kolmeen kristittyyn kylään Nigerin osavaltiossa maan länsiosassa. Dnalagwan, Apuluwyin ja Saba Gida Kureben asukkaat heräsivät laukausten ääniin. Ainakin kuusi ihmistä sai surmansa ja 56 siepattiin. Hyökkääjät raiskasivat myös 26 naista ja tyttöä, joista yhdeksän oli alaikäisiä. Hyökkäys kesti tunteja ilman että alueen turvallisuusjoukot puuttuivat tilanteeseen. Neljä ihmistä tapettiin naapurikylissä aikaisemmin samalla viikolla.

Suosituksia

KANSAINVÄLISELLE YHTEISÖLLE:

1. On tehtävä yhteistyötä Nigerian hallituksen kanssa ja kehotettava sitä hoitamaan perustuslaillinen velvollisuutensa taata siviilien turvallisuus kansainvälisten sopimusten ja käytäntöjen mukaan, jotka Nigeria on ratifioinut ja joita se näin ollen on sitoutunut noudattamaan.
2. Nigerian hallitusta on vaadittava vastustamaan voimakkaasti kaikkea väkivaltaa, myös fulanitaistelijoiden harjoittamaa, etsimään siihen syyllistyneet ja saattamaan heidät vastuuseen oikeusjärjestelmässä sekä katkaisemaan väkivallan kierre, joka leviää maan muihin osiin.
3. Nigerian hallitusta on kehotettava jatkamaan pyrkimyksiä vapauttaa Boko Haramin panttivankeina pitämät ihmiset, joihin kuuluu nuoria kristittyjä tyttöjä, kuten Leah Sharibu ja edelleen vankeina olevat Chibokista siepatut tytöt.

NIGERIAN LIITTOTASAVALLAN HALLITUKSELLE:

1. On varmistettava kiireellisesti Länsi-Afrikan talousyhteisön pien- ja kevytaseita koskevan sopimuksen käyttöönotto ja sen täysi ja tehokas täytäntöönpano.
2. On luotava hallitusvirka, jonka ainoana tarkoituksena on aktiivinen yhteydenpito perheisiin ja avoimen, helposti käytettävissä olevan viestintäkanavan tarjoaminen hallituksen ja siepattujen ihmisten traumatisoituneiden vanhempien välille.

Pastori Jeremiah ja hänen vaimonsa. Heidän kotikyläänsä Nigerian Middle Beltin alueella hyökättiin huhtikuussa 2020.

38 https://orfa.africa/wp/wp-content/uploads/2023/02/120123-ORFA-Preliminary-fact-sheets-on-killings-and-abductions-in-Nigeria-Oct-21-to-Sep-22.pdf
39 Nigeria: Full Country Dossier, Ibid. Saatavilla www-muodossa: https://www.opendoors.org/persecution/reports/Full-Country-Dossier-Nigeria-2023.pdf

Open Doorsilta apua saanut Sara menetti miehensä väkivaltaisuuksille Extrême-Nordin maakunnassa Kamerunissa.

Kamerun

Kamerunissa uhkana on separatistiryhmien aseellinen kapina, joka keskittyy englanninkielisille alueille pohjoisessa ja lounaassa.[40] Islamistiset taistelijat aiheuttavat myös kovia paineita. Boko Haram -terroristijärjestö ja ISWAP-jihadistiryhmä tekevät hyökkäyksiä maan pohjoisimmissa osissa. Uskonnon sanotaan olevan Kamerunissa etnisyyteen liittyvä asia. Vaikka islam on vakiintunut hyvin lujasti kolmelle pohjoiselle hallintoalueelle, kristillisiä yhteisöjä on siellä täällä koko alueella.[41] Kamerunin pohjoisin maakunta Extrême-Nord, joka luotiin siirtomaavallan jälkeisen alueellisen pirstoutumisen myötä, on pitkälti maan hallituksen laiminlyömä.[42] Alue on koko maan köyhin (66 % asukkaista), ja koulutustaso on hyvin alhainen (lukutaitoisia on hieman yli 28 %).[43] Aavikoituminen on myös tuhonnut perinteisiä elinkeinoja, joita alueen eri etniset yhteisöt harjoittivat aikaisemmin.[44]

Vaikea taloudellinen tilanne, heikko hallinto ja helposti ylitettävät rajat, joilla työskentelee korruptoituneita tullimiehiä ja turvallisuuden valvonta on heikkoa, ovat tehneet pohjoisimmasta maakunnasta alueen, jonne islamististen taistelijoiden, kuten Boko Haramin, on erityisen helppo soluttautua.[45] Sen lisäksi ISWAP on jatkuvasti tehnyt hyökkäyksiä turvallisuusjoukkoja ja siviilejä vastaan Tšadjärven alueella ja maakunnan pääkaupungissa Marouassa. Väkivaltaisuudet ovat pakottaneet noin 378 000 ihmistä jättämään kotiseutunsa, ja noin 1,2 miljoonaa tarvitsee humanitaarista apua.[46]

Maaliskuussa 2023 yli 4 000 ihmistä joutui pakenemaan alueelta aseistautuneiden joukkojen iskujen jälkeen. Kyliin hyökättiin, ihmisiä siepattiin, ja hyökkääjät käyttivät omatekoisia räjähteitä.[47] Joidenkin raporttien mukaan ihmisiä myös tapettiin[48] ja mestattiin[49]. Samaan aikaan asukkaat ovat tyytymättömiä hallituksen joukkoihin. Niitä on syytetty kansainvälisten humanitaaristen ja ihmisoikeuslakien rikkomisesta, mihin on kuulunut tappamisia ja mielivaltaisia pidätyksiä.[50]

Vaikutus kristittyihin

Alueen kristittyjen on ollut paettava kodeistaan löytääkseen suojaa mielivaltaisilta väkivaltaisilta hyökkäyksiltä ja sieppauksilta.[51] Kirkot ovat joutuneet supistamaan toimintaansa tai sulkemaan ovensa. Joillakin alueilla kirkon toiminnalle on turvallisuusmääräyksillä asetettu ankaria rajoituksia.[52] Kamerun on 45. sijalla Open Doorsin World Watch List -raportissa.

Hannah ja Sara menettivät miehensä Boko Haramin hyökättyä Hittawaan, heidän kotikyläänsä, pohjoisessa Kamerunissa.

40 https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/cameroon

41 Goyek, Daga Robert, The State of Christian-Muslim Relations in Cameroon: Challenges Opportunities for Collaboration for Peace and Development. Paper presented at the Africa and Muslim Religious Leaders Conference on Peace and Development, Addis Abeba, Ethiopia, 8–13 January 2012; s. 101–3

42 *Ibid*, The political economy of violence in the Far North

43 *Ibid*, The political economy of violence in the Far North, s. 13

44 https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/cameroon/b133-extreme-nord-du-cameroun-le-casse-tete-de-la-reconstruction-en-periode-de-conflit.

45 *Ibid*, The political economy of violence in the Far North

46 https://reliefweb.int/report/cameroon/cameroun-extreme-nord-rapport-de-situation-no-24-juillet-2022

47 https://reliefweb.int/report/cameroon/cameroon-humanitarian-bulletin-march-2023

48 https://www.voanews.com/a/cameroon-s-large-scale-boko-haram-attacks-leave-thousands-homeless-/7057215.html; https://www.amnesty.org.uk/press-releases/cameroon-275-killed-boko-haram-far-north-victims-feel-abandoned

49 https://humanglemedia.com/elderly-woman-beheaded-by-boko-haram-in-far-north-cameroon/

50 https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/cameroon

51 Kpughe L, Christian Churches and the Boko Haram Insurgency in Cameroon: Dilemmas and Responses, *Religions* 2017, *8*(8), 143, 2017

52 Cameroon: Full Country Dossier, January 2023. Saatavilla www-muodossa: https://www.opendoors.org/persecution/reports/Full-Country-Dossier-Cameroon-2023.pdf

Esimerkkejä Open Doorsin raportoimista tapauksista

- **17. maaliskuuta 2023** lähellä Nigerian rajaa sijaitseviin Zelevedin ja Kirawa Mafan kyliin hyökkäsi suuri aseistautunut joukko. Arviolta 2 000 hyökkääjän ryhmä saapui alueelle kolmessa vaiheessa. Raskaasti aseistautuneet miehet aloittivat hyökkäyksen ottamalla kohteekseen Zelevedissä sijaitsevan armeijan nopean toiminnan joukkojen leirin. Näiden jälkeen saapunut ryhmä ryösti taloja ja karjaa, ja kolmas joukko kulki sytyttämässä taloja palamaan. Silminnäkijöiden mukaan hyökkääjien kuultiin huutavan: ”Allahu akbar!” Yksi sotilas mestattiin ja 15 loukkaantui. Aseistautunut ryhmä sieppasi kaksi nuorta miestä ja varasti moottoripyöriä, avolava-autoja, aseita ja karjaa. Useimmat kyläläiset pakenivat turvallisemmille alueille.

- **7. heinäkuuta 2022** Boko Haram hyökkäsi Kangarouwan kylään. Kun pakenevia ihmisiä ammuttiin umpimähkään, nelihenkinen perhe sai surmansa. Achi Issiakou ja hänen miehensä kantoivat kaksivuotiasta tytärtään ja nelivuotiasta poikaansa paetessaan yhdessä miehen isän kanssa, kun luodit tulivat heitä kohti. Achi Issiakou, joka odotti kolmatta lastaan, oli ainoa joka jäi henkiin. Hän näki miehensä, poikansa ja appensa ampumisen mutta jatkoi juoksemista tytär sylissään. Kun hän pääsi turvaan, hän huomasi myös tyttärensä kuolleen ampumahaavasta. Surmansa saaneiden määrää ei ole vahvistettu.

- **Sunnuntaina 25. huhtikuuta 2022** keskiyön aikaan oletettavasti Boko Haramin taistelijat hyökkäsivät Bargaramin kylään Logone-et-Charin hallintoalueella. He ampuivat katoliseen kirkkoon raketin, joka poltti sen maan tasalle, ryöstivät rakennuksia ja tappoivat paikallisen terveydenhoitajan, joka kieltäytyi hoitamasta heidän haavoittuneita sotilaitaan.

Suosituksia

KANSAINVÄLISELLE YHTEISÖLLE:

1. On tarjottava valmiuskoulutusta ja asiantuntijaneuvontaa Euroopan unionin Nigerissä ja Malissa toteuttamien EUCAP-kriisinhallintaoperaatioiden mallin mukaisesti.

2. On tuettava Kamerunin hallitusta maan rajojen vahvistamisessa, niin että estetään kapinallisten soluttautuminen Kamerunin alueille naapurimaista ja varmistetaan, etteivät kapinalliset pääse helposti poistumaan rajan yli paetakseen turvallisuusjoukkoja.

3. On lisättävä humanitaarista apua väkivallan takia pakolaisiksi joutuneille ihmisille ja etsittävä tapoja saada mukaan paikallisia uskonnollisia toimijoita, jotka pääsevät helposti kriisitilanteessa oleviin yhteisöihin ja ovat tavallisesti ensimmäisinä auttamassa niitä.

KAMERUNIN HALLITUKSELLE:

- On lisättävä turvallisuusjoukkojen läsnäoloa ja vahvistettava rajavalvontaa pohjoisessa Extrême-Nordin maakunnassa.

Esther ja hänen lapsensa ovat saaneet apua Open Doorsilta. Väkivaltaisuudet ovat vaikuttaneet voimakkaasti heidän elämäänsä pohjoisessa Kamerunissa.